

REPUBLIKA E KOSOVËS - REPUBLIKA KOSOVO - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
USTAVNI SUD
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 2. avgusta 2024. godine
Br. Ref.: RK 2485/24

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI119/24

Podnosilac

Duda Krasniqi i Lulzim Krasniqi

**Ocena ustavnosti presude Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 59/2024 od
29. februara 2024. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Gresa Caka-Nimani, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija
Nexhmi Rexhepi, sudija
Enver Peci, sudija i
Jeton Bytyqi, sudija

Podnosioci zahteva

1. Zahtev su podneli Duda Krasniqi i Lulzim Krasniqi, sa prebivalištem u Prištini (u daljem tekstu: podnosioci zahteva), koje zastupa Nysret Mjeku, advokat u opštini Priština.

Osporena odluka

2. Podnosioci zahteva osporavaju presudu [Rev. br. 59/2024] Vrhovnog suda Kosova (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 29. februara 2024. godine u vezi sa presudom [A.C. br. 3897/2018] Apelacionog suda Kosova (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 5. maja 2022. godine i presudom [C. br. 2973/2012] Osnovnog suda u Prištini, Opšte odeljenje (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 11. aprila 2018. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude Vrhovnog suda, kojom su podnosiocima zahteva navodno povređena osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).
4. Podnosioci zahteva takođe traže od Suda da se njihov identitet ne objavljuje, ne navodeći nijedan konkretan razlog za taj zahtev.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. (Procesuiranje podnesaka) i 47. (Individualni zahtevi) Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 25. (Podnošenje zahteva i odgovora) Poslovnika o radu br. 01/2023 Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 16. maja 2024. godine, podnosioci su podneli svoj zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 22. maja 2024. godine, predsednica Suda je odlukom [br. GJR.KI119/24] imenovala sudiju Jetona Bytyqija za sudiju izvestioca, dok je odlukom [br. KSH.KI119/24] imenovala Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Radomir Laban (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi (članovi).
8. Dana 6. juna 2024. godine, Sud je obavestio podnosiocima zahteva o registraciji zahteva i tražio od njih da dostave Sudu kompletnu presudu [C. br. 2973/2012] Osnovnog suda od 11. aprila 2018. godine. Istog dana, Sud je obavestio Vrhovni sud o registraciji zahteva.
9. Dana 14. juna 2024. godine, podnosioci zahteva su dostavili Sudu dokument koji je tražen 6. juna 2024. godine.
10. Dana 17. jula 2024. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno iznelo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Iz spisa predmeta proizilazi da je 19. septembra 2005. godine, na putu Priština-Podujevo, tačnije u selu Devet Jugovića u opštini Priština, prouzrokovana saobraćajna nezgoda u kojoj su podnosioci zahteva zadobili telesne povrede. Saobraćajnu nezgodu je izazvala N.T, vozač motornog vozila osiguranog kod Osiguravajućeg društva "Siguria" (u daljem tekstu: OD "Siguria").

12. Dana 9. marta 2007. godine, zaključeno je vansudsko poravnanje između podnosilaca zahteva i OD Siguria o naknadi materijalne i nematerijalne štete podnosiocima zahteva od strane OD Siguria, kao posledica gore navedene saobraćajne nezgode i isti su primili naknadu za pričinjenu štetu.
13. Dana 16. novembra 2012. godine, podnosioci zahteva su podneli Opštinskom sudu u Prištini tužbu protiv OD "Siguria" u kojoj su tražili poništenje vansudskog poravnanja, navodeći (i) da su obmanuti i dovedeni u zabludu od strane zastupnika tuženog OD "Siguria"; (ii) da vansudsko poravnanje nikada nije uručeno podnosiocima zahteva i da oni nisu unapred konsultovani u vezi sa njim; i da kao rezultat toga traže naknadu materijalne i nematerijalne štete pričinjene saobraćajnom nezgodom.
14. Dana 11. aprila 2018. godine, Osnovni sud je presudom [C. br. 2973/12] odbio tužbeni zahtev podnosilaca zahteva, sa obrazloženjem (i) da podnosioci zahteva nisu dostavili vansudsko poravnanje zaključeno između podnosilaca zahteva i OD Siguria i da nisu uspeali da ga pribave ni od OD "Siguria" budući da ga on ne poseduje iz razloga što je na osnovu pravilnika Centralne banke Kosova (u daljem tekstu: CBK) dužan da predmete čuva u svojoj arhivi pet (5) godina. Međutim, s obzirom na to da je od zaključenja vansudskog poravnanja, odnosno od 9. marta 2007. godine do podnošenja tužbe, odnosno 16. novembra 2012. godine, proteklo više od pet (5) godina, istekao je rok za zahtevanje poništenja vansudskog poravnanja.
15. Neutvrđenog datuma, podnosioci zahteva su izjavili žalbu Apelacionom sudu protiv presude [C. br. 2973/12] Osnovnog suda od 11. aprila 2018. godine, navodeći, između ostalog, da u trenutku postizanja vansudskog poravnanja nije bila utvrđena odgovornost za nanošenje štete, što je, prema njihovim navodima, rešeno "presudom Opštinskog suda u Prištini P br. 2943/05 od 30.07.2012. godine", tako da rokovi počinju da teku od 30. jula 2012. godine i da povrh svega, prema navodima podnosilaca zahteva, zahtev za poništenje vansudskog poravnanja ne zastareva. Podnosioci zahteva su naveli da je vansudsko poravnanje zaključeno time što su dovedeni u zabludu i obmanuti.
16. Dana 5. maja 2022. godine, Apelacioni sud je presudom [A.C. br. 3897/2018] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosilaca zahteva, iz razloga što oni, iako su na osnovu člana 7. (bez naslova) Zakona br. 03/L-006 o parničnom postupku (u daljem tekstu: ZPP), bili dužni da predoče dokaze u prilog svom tužbenom zahtevu, nisu postupili u skladu sa gore navedenim zakonskim odredbama, pošto nisu predočili vansudsko poravnanje čije poništenje traže. Što se pak tiče navoda da su u trenutku zaključenja vansudskog poravnanja bili zavedeni i obmanuti, Apelacioni sud je utvrdio da su takav navod sami podnosioci zahteva porekli na glavnoj raspravi, budući da, kada bi bili obmanuti i u zabludi ne bi primili naknadu od lica koga nisu ovlastili, prijem sredstava podrazumeva da su se složili sa iznosom naknade i takav prijem pokazuje njihovu saglasnost sa realnom naknadom štete pričinjene saobraćajnom nezgodom.
17. Neutvrđenog datuma, podnosioci zahteva su podneli reviziju Vrhovnom sudu protiv presude Apelacionog suda, iz istih razloga koje su izneli i u žalbi Apelacionom sudu.
18. Dana 29. februara 2024. godine, Vrhovni sud je presudom [Rev. br. 59/2024] odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosilaca zahteva, obrazloživši sledeće: (i) da se ne ispostavlja da je vansudsko poravnanje zaključeno uz zabludu i obmanu; (ii) da je na osnovu izjava o datumu zaključenja vansudskog poravnanja i datumu podnošenja tužbenog zahteva Osnovnom sudu, proteklo više od pet (5) godina na osnovu odredaba Zakona o obligacionim odnosima i da je samim tim istekao rok za zahtevanje poništenja rušljivog ugovora; i (iii) da je tokom ročišta za glavnu raspravu podnositeljka zahteva izjavila da je primila navedeni novčani iznos.

Navodi podnosilaca zahteva

19. Sud podseća da podnosioci zahteva tvrde da su osporenim presudom povređena njihova osnovna prava i slobode zagarantovane članom 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava.
20. Povodom ovog navoda, podnosioci zahteva naglašavaju da redovni sudovi, pri razmatranju njihovog predmeta, nisu uzeli u obzir njihova potraživanja koja se odnose na telesne povrede koje su zadobili u saobraćajnoj nezgodi koju je prouzrokovao osiguranik OD "Siguria", pošto su im usled ovih "povreda ostale doživotne posledice".
21. Takođe, podnosioci zahteva tvrde da OD "Siguria", "strankama u postupku postavlja advokata, bez njihove saglasnosti i da mu uopšte nisu dali ovlašćenje" i da je u trenutku suočenja sa materijalnim dokazima pred redovnim sudovima, OD "Siguria" izneo obrazloženje da finansijske podatke čuvaju samo 5 (pet) godina. Takođe, s tim u vezi, podnosioci zahteva dodaju da ugovor koji je zaključen između advokata R.A. i OD "Siguria" bez ovlašćenja oštećenih lica, ne predstavlja finansijsko pitanje već administrativni dokument koji potvrđuje nepravilnost, u kom slučaju podnosiocima zahteva nikada nije dato vansudsko poravnanje.
22. Podnosioci zahteva svoju tvrdnju o povredi prava na pravično suđenje povezuju sa nepoštovanjem, po njima, odredaba ZPP-a da se slobodno izjašnjavaju o izboru njihovog zastupnika koji će ih zastupiti.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

Član 31.

[Pravo na pravično i nepristrasno suđenje]

"1. Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.

2. Svako ima pravo na javno, nepristrasno i pravično razmatranje odluka o pravima i obavezama ili za bilo koje krivično gonjenje koje je pokrenuto protiv njega/nje, u razumnom roku, od strane nezavisnog i nepristrasnog, zakonom ustanovljenog, suda.

[...]"

Evropska Konvencija o Ljudskim Pravima

Član 6.

(Pravo na pravično suđenje)

"1. Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se izriče javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, nužno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.

[...]"

Zakon br. 03/I-006 o parničnom postupku

Opšte odredbe

Član 7.

“7.1 Stranke imaju pravo da podnesu sve činjenice na koje oslanjaju svoje zahteve i da predlože dokaze sa kojima se konstatuju te činjenice.

7.2 Sud je ovlašćen da potvrdi i činjenice koje stranke nisu predložile, sama ako se iz rezultata razmatranja i dokazivanja dođe do zaključka da je cilj stranka raspolaganje zahtevima sa kojima ne mogu slobodno da raspoložu (član 3. stav 3 ovog zakona) ako zakonom nije drugačije utvrđeno.

[...]”.

Član 319.

“319.1 Svaka od stranaka u parnici je dužna da dokazuje činjenice na kojima zasniva svoje zahteve i ciljeve”.

Član 322.

“322.1 Ukoliko sud na osnovu dobijenih dokaza (čl. 8) ne može sa sigurnošću da potvrdi neku činjenicu, o postojanju činjenice će zaključiti primenjivanjem pravila o teretu dokaza.

322.2 Stranka koja smatra da joj pripada neko pravo dužna je da dokazuje činjenicu koja je bitna za njeno ostvarivanje ili realizaciju ukoliko zakon ne predviđa drugačije.

[...]”.

Ocena prihvatljivosti zahteva

23. Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.
24. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, kojima je utvrđeno:

Član 113.

[Jurisdikcija i ovlašćene strane]

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]”.

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

25. Sud se takođe poziva i na član 47. (Individualni zahtevi), član 48. (Tačnost podneska) i član 49. (Rokovi) Zakona, kojima je propisano:

Član 47.

(Individualni zahtevi)

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
(Tačnost podneska)

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku”.

26. Sud utvrđuje da su podnosioci zahteva: (i) ovlašćene strane; (ii) da osporavaju akt javnog organa, odnosno presudu [Rev. br. 59/2024] Vrhovnog suda od 29. februara 2024. godine u vezi sa presudom [A.C. br. 3897/2018] Apelacionog suda i presudom [C. br. 2973/2012] Osnovnog suda; (iii) da su precizirali prava i slobode za koje tvrde da su im povređeni; (iv) da su iscrpeli sva pravna sredstva koja su utvrđena zakonom; kao i (v) da su podneli svoj zahtev u roku koji je određen zakonom.
27. Pored toga, Sud razmatra da li su podnosioci zahteva ispunili uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni u pravilu 34. (Kriterijumi prihvatljivosti) Poslovnika. Stav 2. pravila 34. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud može da razmatra zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, stav 2. pravila 34. Poslovnika, utvrđuje sledeće:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim ako je zahtev očigledno neosnovan kada podnosilac/teljka zahteva nije dovoljno dokazao/la i potkrepio/la svoju tvrdnju”.

28. Sud najpre naglašava da gore navedeno pravilo, zasnovano na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP) i sudskoj praksi Suda, omogućava poslednje pomenutom da proglašava zahteve neprihvatljivim iz razloga koji se odnose na meritum slučaja. Tačnije, na osnovu ovog pravila, Sud može da proglasi zahtev neprihvatljivim na osnovu i nakon ocene njegovog merituma, odnosno ako smatra da je sadržaj zahteva očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu (2) pravila 34. Poslovnika. Na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali i Suda, zahtev se može proglasiti neprihvatljivim kao “očigledno neosnovan” u celini ili samo u odnosu na određeni navod koji zahtev može da sadrži. Poslednje pomenuti se na osnovu sudske prakse ESLJP-a, mogu svrstati u četiri različite grupe: (i) navodi koji se kvalifikuju kao navodi “četvrtog stepena”; (ii) navodi koje karakteriše “jasno ili očigledno odsustvo povrede”; (iii) “nepotkrepljeni ili neobrazloženi” navodi; i na kraju, (iv) “konfuzni i nejasni” navodi (vidi, predmete ESLJP-a [Kemmachev protiv Francuske](#), br. 17621/91, presuda od 24. novembra 1994. godine, stav 44; [Trofimchuk protiv Ukrajine](#), br. 4241/03, odluka od 31. maja 2005. godine, stav 55; [Mentzen protiv Letonije](#), br. 71074/01, odluka od 7. decembra 2004. godine; [Baillard protiv Francuske](#), br. 6032/04, odluka od 25. septembra 2008. godine; i slučajeve Suda [Kl04/21](#), podnositeljka *Nexhmije Makolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 13. aprila 2021. godine, stav 26; [Kl107/21](#), podnosilac *Ramiz Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 21. oktobra 2021. godine, stav 53; i [Kl05/23](#), podnosilac *Branislav Gajin*, rešenje o neprihvatljivosti od 17. januara 2024. godine, stav 51).

29. U kontekstu ocene prihvatljivosti zahteva, odnosno prilikom ocene da li je zahtev očigledno neosnovan na ustavnim osnovama, Sud će najpre podsetiti na suštinu slučaja sadržanog u ovom zahtevu i na relevantne navode podnosioca zahteva, pri čijoj oceni će Sud primeniti standarde svoje sudske prakse i sudske prakse ESLJP--a, u skladu sa kojom je on, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava, dužan da tumači osnovna prava i slobode zagarantovane Ustavom.
30. U tom smislu, i na početku, Sud podseća da je u slučaju podnosioca zahteva, dana 19. septembra 2005. godine, na putu Priština-Podujevo, tačnije u selu Devet Jugovića u opštini Priština, prouzrokovana saobraćajna nezgoda u kojoj su podnosioci zahteva zadobili telesne povrede, a saobraćajnu nezgodu je prouzrokovao vozač motornog vozila koji je bio osiguran kod OD "Siguria". Dana 9. marta 2007. godine, zaključeno je vansudsko poravnanje o nadoknadi od strane OD "Siguria" za materijalnu i nematerijalnu štetu podnosiocima zahteva kao posledica gore navedene saobraćajne nezgode i isti su prihvatili naknadu za pričinjenu štetu. Dana 16. novembra 2012. godine, odnosno posle više od pet (5) godina od vansudskog poravnanja, podnosioci zahteva su podneli tužbu protiv OD "Siguria" u kojoj su tražili poništenje vansudskog poravnanja, navodeći da su (i) obmanuti i dovedeni u zabludu od strane zastupnika tuženog OD "Siguria"; (ii) da vansudsko poravnanje nije nikada uručeno podnosiocima zahteva i da nisu unapred konsultovani u vezi sa njim. Redovni sudovi su odbili tužbeni zahtev podnosioca zahteva, uključujući i Vrhovni sud koji je, odlučujući povodom revizije podnosioca zahteva, obrazložio (i) da se ne ispostavlja da je dokazano da je vansudsko poravnanje zaključeno uz zabludu i obmanu; (ii) da podnosioci zahteva nisu dostavili vansudsko poravnanje, te da ga ni OD "Siguria" nije posedovalo jer je istekao rok od pet (5) godina za njegovo čuvanje, međutim, uprkos tome, na osnovu izjava o datumu zaključenja vansudskog poravnanja i datumu podnošenja tužbenog zahteva Osnovnom sudu, proteklo više od pet (5) godina i da je kao rezultat toga istekao rok za zahtevanje poništenja rušljivog ugovora; i (iii) da su podnosioci zahteva primili naknadu za pričinjenu štetu.
31. Sud podseća da podnosioci zahteva pred Sudom osporavaju odlučivanje redovnih sudova, navodeći (i) da redovni sudovi prilikom razmatranja njihovog predmeta nisu uzeli u obzir zahteve tužilaca koji su se odnosili na telesne povrede koje su zadobili u saobraćajnoj nezgodi koju je prouzrokovao osiguranik OD "Siguria"; i (ii) da im je OD "Siguria" postavio *"advokata bez njihove saglasnosti i da mu uopšte nisu dali ovlašćenje"* i da je OD "Siguria" dalo obrazloženje da finansijske podatke čuvaju samo 5 (pet) godina i da nikada nisu bili u posedu vansudskog poravnanja.
32. S tim u vezi, Sud smatra da navodi podnosioca zahteva spadaju u kategoriju navoda *"četvrtog stepena"* zbog toga što pokreću pitanja koja se odnose na tumačenje i primenu zakona i ocenu činjenica, odnosno *"zakonitost"* a ne *"ustavnost"*.
33. Sud, na osnovu sudske prakse ESLJP-a, ali uzimajući u obzir i njene karakteristike koje su utvrđene u EKLJP, kao i načelo i doktrinu četvrtog stepena, dosledno isticao razliku između *"ustavnosti"* i *"zakonitosti"* i naglašavao da nije njegov zadatak da se bavi činjeničnim greškama ili pogrešnim tumačenjem i pogrešnom primenom zakona koje su navodno počinio neki redovni sud, osim ukoliko su, i u meri u kojoj su, takvim greškama mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom i/ili EKLJP (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda [KI179/18](#), podnosilac *Belgijzar Latifi*, rešenje o neprihvatljivosti od 23. jula 2020. godine, stav 68; [KI49/19](#), podnosilac *Akcionarsko društvo Limak Kosovo International Airport A.D, "Adem Jashari"*, rešenje od 31. oktobra 2019. godine, stav 47; [KI56/17](#), podnositeljka *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 35; i KI154/17 i [KI05/18](#), podnosilac *Basri Deva, Afërdita Deva i Društvo sa ograničenom odgovornošću "Barbas"*, rešenje o neprihvatljivosti od 12. avgusta 2019. godine, stav 60; [KI76/21](#),

podnosilac *Qemajl Babuni*, rešenje od 10. novembra 2021. godine, stav 34; [KI188/21](#), podnosilac *Zenel i Isuf Pllashniku*, rešenje o neprihvatljivosti od 19. jula 2022. godine, stavovi 98-99; [KI31/22](#), podnosilac *Fidan Hoti*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. januara 2023. godine, stavovi 43-44, [KI89/22](#), podnosilac *Xhelal Plakolli*, rešenje o neprihvatljivosti od 7. marta 2023. godine, stav 42).

34. Sud je takođe dosledno ukazivao da nije uloga ovog Suda da preispituje nalaze redovnih sudova koji se odnose na činjenično stanje i primenu materijalnog prava i da on sam ne može da ocenjuje zakon koji je opredelio neki redovni sud da donese jednu određenu odluku za razliku od drugih koje je mogao da donese. Da nije tako, Sud bi postupao kao sud “*četurtog stepena*”, čime bi zanemario granice koje su postavljene za njegovu nadležnost (vidi, u ovom kontekstu, predmet ESLJP-a [García Ruiz protiv Španije](#), br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. godine, stav 28 i tu korišćene reference; i vidi, takođe, slučajeve Suda [KI49/19](#), citiran iznad, stav 48; i [KI154/17](#) i [KI05/18](#), citiran iznad, stav 61, i od nedavno slučaj [KI76/21](#), podnosilac *Qemajl Babuni*, citiran iznad, stav 35; [KI31/22](#), podnosilac *Fidan Hoti*, citiran iznad, stav 42; i [KI89/22](#), podnosilac *Xhelal Plakolli*, citiran iznad, stav 43).
35. Sud može da vrši ocenu pravnih tumačenja redovnih sudova u izuzetnim slučajevima i to samo ako su ta tumačenja mogla rezultirati proizvoljnim ili očigledno neobrazloženim zaključcima (vidi slučajeve Suda [KI75/17](#), podnosilac *X*, presuda od 30. januara 2018. godine, stav 59; i [KI89/22](#), podnosilac *Xhelal Plakolli*, citiran iznad, stav 44).
36. Vraćajući se na okolnosti konkretnog slučaja, Sud podseća da je Vrhovni sud, potvrdivši nalaze Osnovnog i Apelacionog suda, odbio, kao neosnovanu, reviziju podnosioca zahteva, obrazloživši sledeće: (i) da podnosioci zahteva nisu dostavili vansudsko poravnanje kako se zahteva članovima 7, 319. i 322. ZPP-a, i da OD “*Siguria*” nije imalo obavezu da čuva vansudsko poravnanje duže od pet (5) godina; (ii) da se ne ispostavlja da je dokazano da je vansudsko poravnanje zaključeno uz zabludu i obmanu; i (iii) da je, na osnovu izjava o datumu zaključenja vansudskog poravnanja i datumu podnošenja tužbenog zahteva Osnovnom suda, prema Zakonu o obligacionim odnosima proteklo više od pet (5) godina i da je samim tim istekao rok za zahtevanje poništenja rušljivog ugovora.
37. U kontekstu poslednje pomenutog, Sud primećuje da se Vrhovni sud poziva na član 117. Zakona o obligacionim odnosima, koji odgovara članu 117. (Prestanak prava) Zakona o obligacionim odnosima bivše SFRJ iz 1978. godine, dok sadržaj na koji se poziva Vrhovni sud odgovara članu 102. (Prestanak prava za poništenje) Zakona br. 04/L-077 o obligacionim odnosima. Međutim, obe ove odredbe utvrđuju prestanak prava na zahtevanje poništenja rušljivog ugovora ako je proteklo više od pet (5) godina od dana zaključenja ugovora.
38. Sud se takođe poziva i na član 7. ZPP-a, u kojem je u stavu 1, utvrđeno da, “*Stranke imaju pravo da podnesu sve činjenice na koje oslanjaju svoje zahteve i da predlože dokaze sa kojima se konstatuju te činjenice*”, dok je u stavu 1. člana 319. ZPP-a, utvrđeno da, “*Svaka od stranaka u parnici je dužna da dokazuje činjenice na kojima zasniva svoje zahteve i ciljeve*”.
39. Sud primećuje da su redovni sudovi, u suštini, odbili navod podnosioca zahteva u vezi sa poništenjem vansudskog poravnanja zbog toga što je istekao rok od pet (5) godina za zahtevanje ništavosti ugovora; podnosioci zahteva nisu dostavili vansudsko poravnanje, a isto nije posedovao ni OD “*Siguria*” iz razloga što prema važećem zakonodavstvu nije imao obavezu da ga čuva po isteku roka od pet (5) godina; a povrh

svoga, nije bilo dokaza da je vansudsko poravnanje zaključeno uz obmanu i zabludu zbog toga što su podnosioci zahteva primili naknadu za štetu.

40. Sud smatra da su redovni sudovi odgovorili podnosiocima zahteva na njihove navode, uključujući i navode koji se odnose na predočavanje vansudskog poravnanja i izneto pitanje u vezi sa obmanom i zabludom kao rezultat vansudskog poravnanja, pozivajući se i na rok za podnošenje tužbe. Pored toga, iz obrazloženja zaključaka redovnih sudova, jasno se primećuje da se u svetlu okolnosti konkretnog slučaja ne radi ni o *“očigledno pogrešnoj primeni zakona”* niti o *“proizvoljnim”* ili *“očigledno nerazumnim zaključcima”* od strane Vrhovnog suda.
41. Shodno tome, Sud zaključuje da navodi podnosioca zahteva o izostanku pravičnog i nepristrasnog suđenja predstavljaju navode koji spadaju u kategoriju navoda *“četvrtog stepena”* i ovi navodi podnosioca zahteva su kao takvi očigledno neosnovani na ustavnim osnovama, kako je utvrđeno u stavu 2. pravila 34. Poslovnika.

Zahtev za neobjavlivanje identiteta

42. Sud, takođe, podseća da podnosioci zahteva traže da se njihov identitet u ovom slučaju ne otkrije, ali bez navođenja bilo kakvog konkretnog razloga za to. U ovom kontekstu, Sud se poziva na pravilo 24. (Neobjavlivanje identiteta stranaka) Poslovnika, koje u stavu 1. utvrđuje da: *“U bilo koje vreme u toku postupka razmatranja individualnog zahteva iz stava 7. člana 113. Ustava pa do objavljivanja konačne odluke, stranke mogu tražiti da se njihov identitet ne objavljuje javno. Zahtev mora biti obrazložen”*.
43. S tim u vezi, podnosioci zahteva nisu obrazložili zašto njihov identitet ne bi trebalo da bude objavljen. Sud takođe utvrđuje da su redovni sudovi u svakoj od svojih presuda pominjali podnosiocima zahteva njihovim punim imenom. Sud ne nalazi razloga da usvoji zahtev za neobjavlivanje identiteta podnosioca zahteva i shodno tome isti se mora odbiti (vidi, slično tome, slučaj Suda KI146/22, podnosilac *Ruzhdi Sefa*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. marta 2024. godine, stav 60).

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa stavom 7. člana 113. Ustava, članovima 20, 47. i 48. Zakona i u skladu sa pravilima 24, 34 (2), kao i 48 (1) (b) Poslovnika, dana 17. jula 2024. godine, jednoglasno:

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za neobjavljivanje identiteta;
- III. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- IV. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 4. člana 20. Zakona; i
- V. DA UTVRDI da ovo rešenje stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo, u skladu sa stavom 5. člana 20. Zakona.

Sudija izvestilac

Jeton Bytyqi

Predsednica Ustavnog suda

Gresa Caka-Nimani